

Drobné zkušenosti z války.

Podplukovník Josef Větrovec:

Jedna z příčin těžkých ztrát dělostřelců na počátku války.

Probíráme-li kteroukoli bojovou epizodu ze začátku války, při níž dělostřelci měli nadměrné ztráty, vždy vidíme, že si tyto ztráty dělostřelci zaviniili sami nedostatečným průzkumem a zajištěním.

Všichni velitelé mají dobrou snahu hledati a sbírat zprávy o nepříteli a situaci, ale jejich orgány — zpravidla nedokonale vycvičené — pracují příliš pomalu a tak se často stane, že mají své baterie v patách v okamžiku, kdy sami narazili nosem na nepřítele. Někteří velitelé (nebo jejich štáby) se stávají někdy také tak vášnivými „sběrateli“ zpráv, že zapomínají, že se musí především rozdělit o tyto zprávy se svými podřízenými, kteří jsou v prvním sledu, a tedy nejdříve vydáni nebezpečí, že budou překvapeni nepřítelem. Obojí nutno pilně cvičiti: i pátrací a zajišťovací personál, i personál sbírací a rozesilací získané zprávy.

V posledním čísle „Dělostřeleckých rozhledů“ jsme viděli, jak se dal překvapiti na počátku války ruský oddíl. Dnes bych chtěl ukázati, jaké následky mělo překvapení francouzského oddílu o málo později.

V květnovém čísle „Revue d'artillerie“ z minulého roku byl zajímavý článek mjr. Bregeaulta o jednom boji děl. pluku 62, který čtenářům podávám v obšírném výtahu. I tu se ukázal nedostatek vlastního zajištění dělostřelectva i nedostatek zpráv od vyšších velitelství.

V září 1914 zastavily se oddíly francouzského děl. pluku 62 mezi 9. a 10. hodinou v krajině Voi Mazée a Laval le Comte. Pochodovaly svou rychlostí a tak se dostaly před pěchotu. Nebylo přesnějších zpráv o situaci. Střelba z děl, kterou bylo na začátku slyšeti ze severu, ochabovala. Divise byla v záloze armády a „taktici“ vysvětlovali, že úlohou záloh je přemísťovat se s místa na místo.

Pojednou přijel cvałem kpt. Monin od vel. divise a vybízel velitele oddílů, aby se ihned dali na cestu k hřebenu Essertes, odkudž byla spatřena nepřátelská baterie. Ve-

litelé oddílů, poněkud zmateni, že mají odjíždět bez rozkazu svého velitele pluku a bez podrobnějších zpráv, dali nasednout, vyjeli s průzkumnými orgány vpřed a oddíly se daly na pochod za nimi krokem, pak klusem. Velitelé oddílů našli na hřebenu Essertes plukovníka Griache, který je zhruba orientoval a přidělil jim prostory pro palební postavení a úkoly. Nebylo nic zvláštního vidět jen nepřátelskou baterii u lesa Custonne. Na hřebenu Essertes poněkud vpravo se pohybovalo několik ojedinělých pěšáků. Oba velitelé oddílů se předstihují ve zdvořilostech. Velitel I. oddílu Tourdes projevil přání, aby mohl se svým oddílem zničit baterii u Custonne. Velitel III. oddílu Brossé mu přenechává prostor pro palební postavení vpravo. Tourdes ukončuje první průzkum a přivolává své baterie. Dvě z nich zaujímají palební postavení, první baterie začíná se zastřelovat na nepřátelskou baterii u Custonne. Velitelé baterií III. oddílu, opatření úhloměrnými přístroji, zkoušejí, zda bude výhodnější umístit baterie nad malým náspem, probíhající podél hřebenu nebo pod ním. Baterie III. oddílu jsou v proudu asi nějakých 200 m vzuadu. A hned u nich je velitel divise se svým štábem; II. oddíl (velitel Pajot) je na pochodu asi 1 km vzuadu. Trény pochodovaly za svými oddíly a tak celý 62. děl. pluk byl shromážděn u Monts Marains.

Por. Bataille, orientační důstojník I. oddílu, odešel dopředu vpravo, aby tam umístil několik pomocných pozorovatelů. Když přecházel hřeben, potkal pěší hlídku, která mu hlásila, že utíká před dvěma nepřátelskými pluky. Sám zpozoroval na obzoru tmavou linii německých střelců, kteří vycházeli za svahem Essertes. Odhadl jejich sílu asi na dva prapory a běžel to hlásit veliteli oddílu. Potom odešel vyhledat nějakou záštitu pro baterie. Potkal na hřebenu jednu rotu myslivců, která se umístila vlevo, aby kryla bok baterie — na neštěstí se umístila příliš daleko. Hned poté se naplnil hřbet německou pěchotou, která, když uviděla baterie, rozběhla se k nim. Baterie I. oddílu odpověděly jim prudkou palbou. Hned měly před sebou prázdno. Němci se kryli a zahájili palbu. Při tom se pomalu posunovali do hluchého prostoru baterií (75 mm kanony s velmi plochou drahou), který tvořil svah, klesající k Vallée des Fermes, a pomalu přicházeli do boku baterií. Muži obsluhy děl jeden za druhým padali, i dělůvodi a důstojníci. Velitel oddílu Tourdes, stoje uprostřed svých baterií, s rukama zkříženými na prsou, byl smrtelně raněn. Ostatní střelci až do posledního okamžiku, a když už nemohli obsluhovat děla, střelili ze svých pušek. Poručík Cassard v okamžiku, kdy byl raněn, obsluhoval sám dělo. Nepřítel se zmocnil baterií. Ale několik minut později — snad 5 nebo 6 — byly baterie znovu nepříteli odňaty. Gen. Baquet ukázal pohybem ruky veliteli III. oddílu Brossé hřeben na jihu. Baterie III. oddílu udělaly půlobrat a cvałem zajížděly do posic. V okamžiku, kdy tyto baterie odkolesňovaly, zahájily prudkou palbu baterie II. oddílu. Velitel oddílu Pajot, posoudil okamžitě situaci, nařídil bateriím ihned zajetí do palebního postavení. Baterie II. a III. oddílu přímo zasypaly nepřítel střelami. Pod tímto přívalem střel se nepřítel přitiskl k zemi a po několik minut nejevil známky života.

Bylo po krizi. Velitel divise a plk. Griache mohli odejti dozađu. Mužstvo I. oddílu, které přestálo šťastně útok Němců, odnášelo své raněné. Oddíly II a III, aby dokončili své dílo, střelily systematickou palbou na severní svahy hřebenu Essertes.

15 minut později přiběhl prapor myslivců. Když slyšeli prudkou děl. palbu, přispěchali na pomoc dělostřelcům. Dostihli postavení ztichlých děl I. oddílu a postupovali až na hřeben, kde byli přivítáni časovanou střelbou něm. 105 mm děl. Postupovali dále až do údolí k farmám, kde narazili na větší odpor.

Ztráty I. oddílu: 1 důstojník (zvláště oblíbený velitel) a 20 mužů zabito, 4 důstojníci a 31 mužů raněno, 7 nezvěstných.

I. oddíl doplněný zahájil o 1 hodinu později znovu palbu z těchto postavení a dokončil tak tragicky přerušené zničení nepřátelské baterie u Custonne.